

Izložba slika Dobrija Stojanovića bila je upečatljiva završnica plodne izlagačke godine u galeriji vršačkog Gradskog muzeja. U okviru prikaza izložbe, marta 2002. godine u paviljonu "Cvijeta Zuzorić", izneli smo zapažanja i zaljučke koji čine okosnicu i ovog prikaza. Logično, jer je autor po svemu ostao "stari dobri" – Dobri. Izložba u Gradskom muzeju takođe daje na znanje da se radi o slikaru koji je preko tri decenije ukotvljen u svoj likovni prosede. Reč je o definisanoj umetničkoj ličnosti. Ekspoziti međusobno deluju izuzetno koherentno. Isključena je mogućnost da su to slike različitih autora. Eto važne odlike kreativnog digniteta slikara. Trideset šest slika odiše genski identičnim poreklom, ali su to ipak uvek nova dela sa različitim sadržajem i sugestivnošću teme.

Na distanci, slike deluju kao segmenti istog karusela... po konfiguraciji prizora, paleti, žanru, stilizaciji, formatu itd. Ovo slikarstvo prisno druguje sa iskonskim odlikama likovne umetnosti. To su – predmetnost (nezavisno od nivoa figurativnosti), dekorativnost, asocijativna naracija i konotacija, raskošni kolorit, stilske determinante, i to sve u rukopisu by Dobri S. Dakle, prava lekcija kvaziavangardnim autorima ispraznih performansa i ekstremne "instalacijske umetnosti".

Mnogi slikari godinama islikavaju replike inicijalnih motiva i po tome su prepoznatljivi. Na osnovu takvog stilski izjednačenog opusa zauzimaju vidno mesto u piramidi domaćih majstora. Dobri spada u tu kategoriju. Proizvodi dela na principu ustaljene recepture dobro fermentisanog testa, ali ga oblikuje u 1001 varijanti. Svojom izrazitom pikturalnošću Dobrijeve slike još na distanci osvajaju posmatrača. To je razlog što publika već pri ulasku u izložbenu dvoranu Muzeja doživljava ushićenje šarolikom panoramom, ali im se to osećanje često menja u bliskom suočenju sa motivima ekstremno šokantne sceničnosti.

SPECIFIKACIJA IRACIONALNOG

Slike su vrlo dekorativne za stanove i ustanove, ako nisu odviše napadne u čulno–morbidnom izrazu. Istovremeno su snažna likovna transkripcija unutrašnjih nemira autora orijentisanog prema čoveku kao stvorenju od krvi i mesa, što autor

pokazuje svim sredstvima i svom snagom. To što se libidinozni egzibicionizam solo ili pas de deux plesa tek naslućuju, zaslu–ga je autora koji satisfakciju nalazi ne u frivolnosti već u šansi da temperamentnoj kičici ponudi dovoljno inspi–rativne teme. Umetnik izabire nazive kojim se prizori prevode u sferu psihogenog ili emocionalnog... Snovi, zanos, strast, nežnost, čežnja, privid, slutnja i sl. Okolnost da svako platno može da prihvati naziv bilo kojeg drugog platna dokazuje da je formalna tema tek inicijum kreativne erupcije iz nepresušnog vulkanskog grotla. Naziv služi za identifikovanje slike što je elegantniji postupak od razbrojavanja serije kompozicija "bez naslova". Zbog toga, ne bismo blanco prihvatili Dobrijevo priznanje da je reč isključivo o snoviđenjima rodnog kraja i evociranju uspomena, ma koliko da se sa tim saglašavaju i kritičari koji nastoje da u košmarnim vizijama autora prepoznaju vezu sa stvarnošću. Mnoge slike možemo da posmatramo svakojako okrenute. To znači da Dobri više teži razrešenju pikturalnih svojstava slike nego njenoj prijemčivosti kao konkretne predstave.

SNAŽNA KREATIVNA LIČNOST

Svestan likovnopsihogenih performansi ovih slika, autor varira sastojke. Ovde se relaksira gamom hladnih tonova, tamo eksperimentiše lepezom toplih tonova. Povremeno koristi ravne ili kubične kulise kao fon i kontrapunkt orgijastičkom prizoru. Ne odustaje od toga da publiku zapljusne spektrom jarkih tonova koji pri modelovanju ljudskih telesa nadoknađuju proizvoljnost njihovih anatomskih oblička. Rastače fizičku konstituciju figura a, zauzvrat, tonskim valerima usklađuje lirsku predodžbu homo sapiensa sa kadaverskim deformitetima homo animalisa.

Plejada čuvenih majstora – Hijeronimus Boš, Žak Kalo, Francisko Goja, Eduard Munk, Pablo Pikaso, Mark Šagal, Salvador Dali i mnogi drugi – darovala nam je neprocenjive portrete–maske i fantasmagorije zasnovane upravo na ovoj predilekciji. Njihove ekspresionistički stilizovane kreature, naročito Džejmisa Ensora i Onorea Domijea, kao da se takmiče koja će u svojoj grotesknoj, katkada granginjolskoj, nakaznosti više da nas užasnu ili rastuže. Mnoge od Dobrijevih furiozno komponovanih, vukodlačko–vampirskih faca pokazuju da je, u ovoj sferi ekspresionističke likovnosti, po invenciji i umeću dospelo u sam vrh psihogeno srodnih protagonista.